

SPIS TREŚCI

Wstęp	13
O województwie wielkopolskim ogólnie	15
Województwo wielkopolskie w liczbach	23
Obiekty krajoznawcze	27
Powiat chodzieski (Janusz Umiński)	27
1. Chodzież Domy tkaczy	27
2. Chodzież Wzgórze Talerz	28
3. Gontyniec Szczyt	28
4. Margonin Aleja lipowa	28
5. Próchnowo Głaz narzutowy	29
Powiat czarnkowsko-trzcianecki (Witold Przewoźny)	30
1. Drawieński Park Narodowy	30
2. Puszcza Notecka	31
3. Czarnków Kościół św. Marii Magdaleny	31
4. Goraj Zamek	32
5. Lubasz Kościół Narodzenia NMP	32
6. Mężyk Pomnik „Syzyfa”	32
7. Nowe Dwory Kościół św. Jana Chrzciciela	33
8. Wieleń Kościół Wniebowzięcia MB i św. Michała	34
Powiat gnieźnieński (Zbigniew Pilarczyk)	35
1. Lednicki Park Krajobrazowy	35
2. Czerniejewo Zespół pałacowy	35
3. Dziekanowice Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy	36
4. Gniezno Rynek i jego otoczenie	37
5. Gniezno Kościół św. Jana Chrzciciela	39
6. Gniezno Wzgórze Lecha	39
7. Gniezno Muzeum Początków Państwa Polskiego	44
8. Imiołki Lednickie Pola	45
9. Kłecko Pomnik Obrońców KłECKA w 1939	45
10. Trzemeszno Bazylika Wniebowzięcia NMP i św. Michała Archanioła	46
Powiat gostyński (Zbigniew Szmidt)	47
1. Borek Wielkopolski Kościół Pocieszenia NMP	47
2. Głogówko Zespół klasztorny Filipinów	47
3. Gostyń Kościół św. Małgorzaty	48
4. Grabonóg Muzeum bł. Edmunda Bojanowskiego	48
5. Krobia Rynek	50
6. Pępowo Kościół św. Jadwigi	50
7. Rokosowo Zespół pałacowy	50
8. Stary Gostyń Kościół św. Marcina	51

Powiat grodziski (Jerzy Sobczak)	52
1. Grodzisk Wielkopolski Zespół urbanistyczny centrum	52
2. Kamieniec Kościół św. Wawrzyńca	53
3. Łęki Małe Kurhany	53
4. Rakoniewice Rynek	53
5. Rakoniewice Wielkopolskie Muzeum Pożarnictwa	54
6. Wilkowo Polskie Kościół św. Jadwigi Śląskiej	54
7. Woźniki Kościół św. Franciszka	55
Powiat jarociński (Andrzej Przybysz)	56
1. Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy	56
2. Brzostków Kościół św. Jana Chrzciciela	56
3. Brzostków Punkt widokowy	56
4. Jarocin Park Miejski	57
5. Mieszków Pomnik gen. Stanisława Taczaka	58
6. Radlin Kościół św. Walentego	58
7. Śmielów Zespół pałacowo-parkowy, Muzeum im. Adama Mickiewicza	58
8. Witaszyce Muzeum Wojen Napoleońskich	59
9. Żerków Kościół św. Stanisława	60
Kalisz (Paweł Anders)	61
1. Katedra św. Mikołaja	62
2. Bazylika kolegiacka Wniebowzięcia NMP	63
3. Ratusz	64
4. Kościół Franciszkanów	64
5. Park Miejski	65
6. Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej	65
7. Cmentarze przy rogatce	65
8. Zawodzie	66
Powiat kaliski (Paweł Anders)	67
1. Chełmce Wzgórze	67
2. Iwanowice Kościół św. Katarzyny	68
3. Lisków Pomnik ks. Wacława Blizińskiego	68
4. Opatówek Muzeum Historii Przemysłu	69
5. Russów Muzeum Marii Dąbrowskiej	69
6. Stawiszyn Kościół św. Bartłomieja	70
Powiat kępiński (Maciej Maśliński)	71
1. Bralin Kościół Narodzenia NMP	71
2. Kępno Dworzec kolejowy	72
3. Krzyżowniki Kościół Nawiedzenia NMP	72
4. Mikorzyn Kościół św. Idziego	73
5. Siemianice Zespół pałacowo-parkowy	74
Powiat kolski (Piotr Maluśkiewicz)	75
1. Borysławice Zamkowe Ruiny zamku	75
2. Brdów Kościół św. Wojciecha i klasztor Paulinów	75
3. Chełmno Muzeum d. obozu zagłady	76
4. Kłodawa Kopalnia soli	76

5. Koło	Kościół św. Krzyża	77
6. Koło	Ruiny zamku	78
7. Przedecz	Kościół św. Rodziny	78
Konin (Piotr Maluśkiewicz)		79
1. Kościół farny św. Bartłomieja i słup koniński		79
2. Muzeum Okręgowe		80
Powiat koniński (Piotr Maluśkiewicz)		81
1. Nadgoplański Park Tysiąclecia		81
2. Bieniszew	Klasztor pustelniczy Kamedułów	81
3. Kazimierz Biskupi	Kościół św. Jana Chrzciciela i Pięciu Braci Męczenników oraz klasztor Misjonarzy Świętej Rodziny	82
4. Kleczew	Odkrywka węgla brunatnego	82
5. Stary Licheń	Bazylika MB Licheńskiej	83
6. Ślesin	Łuk triumfalny	84
7. Żychlin	Kościół ewangelicki	84
Powiat kościański (Zbigniew Szmidt)		85
1. Park Krajobrazowy im. gen. Dezyderego Chłapowskiego		85
2. Cichowo	Soplicowo	85
3. Czempin	Pałac	86
4. Gryżyna	Ruiny kościoła św. Marcina	86
5. Kościan	Kościół NMP Wniebowziętej	86
6. Krzywiń	Kościół św. Mikołaja	87
7. Lubin	Kościół św. Leonarda	88
8. Lubin	Kościół klasztorny Narodzenia NMP	89
9. Racot	Zespół pałacowy i stadnina koni	90
10. Rąbin	Kościół św. św. Piotra i Pawła	90
11. Śmigiel	Śmigielska Kolej Dojazdowa	91
12. Śmigiel	Założenie urbanistyczne	91
13. Turew	Zespół pałacowo-parkowy	92
Powiat krotoszyński (Maciej Maśliński)		93
1. Baszków	Rez. przyr. „Baszków”	93
2. Kobylin	Zespół klasztorny Franciszkanów-Bernardynów	94
3. Koźmin Wielkopolski	Kościół farny św. Wawrzyńca	94
4. Koźmin Wielkopolski	Cmentarz żydowski	95
5. Krotoszyn	Kościół farny św. Jana Chrzciciela	96
6. Krotoszyn	Zespół potrynitarski	97
7. Sulmierzyce	Ratusz	97
8. Zduny	Zespół 3 d. miast	98
Leszno (Paweł Anders)		99
1. Rynek		99
2. Kościół św. Mikołaja		100
3. Kościół Świętego Krzyża		100
4. D. Synagoga		101
5. Muzeum Okręgowe		101
6. Lotnisko		101

Powiat leszczyński (Paweł Anders)	102
1. Dąbcze Kościół św. Katarzyny	102
2. Mórkwowo Kościół Wszystkich Świętych	103
3. Osieczna Wiatraki koźlaki	103
4. Pawłowice Zespół pałacowy	104
5. Rydzyna Rozplanowanie przestrzenne miasta	104
6. Rydzyna Zespół zamkowo-parkowy	105
7. Trzebiny Pałac	105
8. Włoszakowice Pałac	106
Powiat międzychodzki (Włodzimierz Łęcki)	107
1. Pszczewski Park Krajobrazowy	107
2. Sierakowski Park Krajobrazowy	107
3. Chalin Ośrodek Edukacji Przyrodniczej	108
4. Kamionna Kościół Narodzenia NMP	108
5. Kolno Rez. przyr. „Kolno Międzychodzkie”	108
6. Łęczeczki Punkt widokowy	109
7. Międzychód Ul. Rynkowa	109
8. Orzeszkowo Cmentarz kalwiński	110
9. Sieraków Kościół NMP Niepokalanie Poczętej	110
10. Sieraków Muzeum Opalińskich – Zamek	111
11. Sieraków Rez. przyr. „Buki nad Jez. Lutomskim”	111
Powiat nowotomyski (Paweł Anders)	112
1. Brody Kościół św. Andrzeja	112
2. Lwówek Rynek	112
3. Łomnica Kościół św. Wawrzyńca	113
4. Nowy Tomysł Kosz wiklinowy	113
5. Porążyn Pałac	114
6. Wąsowo Założenie pałacowo-parkowe	114
7. Zbąszyń Twierdza	114
Powiat obornicki (Mariusz Kołodziejczak)	116
1. Jaracz Muzeum Młynarstwa i Wodnych Urządzeń Przemysłu Wiejskiego	116
2. Objezierze Pałac	116
3. Objezierze Kościół św. Bartłomieja	116
4. Rogoźno Zabudowa Nowego Miasta	117
5. Wełna Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	118
6. Wełna Rzeka Wełna k. wsi	118
Powiat ostrowski (Marek Olejniczak)	119
1. Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”	119
2. Antonin Pałac myśliwski	119
3. Kania Krzyż ludowy	120
4. Lewków Pałac	121
5. Nowe Skalmierzyce . . Dworzec kolejowy	121
6. Odolanów Park Natury	121
7. Ołobok Kościół św. Jana Ewangelisty	122
8. Ostrów Wielkopolski . Konkatedra św. Stanisława bp.	123

9. Ostrów Wielkopolski . Synagoga	123
Powiat ostrzeszowski (Marek Olejniczak)	124
1. Kobyła Góra Szczyt	124
2. Kotłów Kościół Narodzenia NMP	124
3. Kuźnica Grabowska Muzeum Oświaty im. Mariana Falskiego	125
4. Ostrzeszów Baszta zamkowa	125
5. Ostrzeszów Kościół MB Wniebowziętej	126
6. Parzynów Kościół św. Mikołaja	126
Powiat pilski (Paweł Mielewczyk, Wojciech Owsianowski)	127
1. Górką Klasztorna Zespół klasztorny Misjonarzy Świętej Rodziny	127
2. Osiek nad Notecią Muzeum Kultury Ludowej	127
3. Piła Kościół św. Antoniego	128
4. Piła Muzeum Okręgowe im. Stanisława Staszica	129
5. Skrzatusz Kościół Wniebowzięcia NMP	129
6. Ujście Kalwaria Ujska	130
7. Ujście Punkt widokowy	130
Powiat pleszewski (Bogdan Kucharski)	131
1. Chocz Kościół św. Andrzeja Apostoła	131
2. Dobrzyca Zespół pałacowo-parkowy, Muzeum Ziemiaństwa	131
3. Gołuchów Zespół zamkowo-parkowy, muzea	132
4. Gołuchów Głaz św. Jadwigi	134
5. Kuchary Kościół św. Bartłomieja	134
6. Taczanów Zespół pałacowo-parkowy	134
7. Tursko Kościół św. Andrzeja	135
Poznań (Włodzimierz Łęcki)	136
1. Kościół św. Jana Jerozolimskiego	136
2. Ostrów Tumski	137
3. Kościół Wszystkich Świętych	140
4. Stary Rynek	140
5. Kościół farny	142
6. Góra Przemysła	144
7. Pl. Wolności	144
8. Pl. Adama Mickiewicza	145
9. Stary Browar	146
10. Wzgórze św. Wojciecha	147
11. Cytadela	148
12. Palmiarnia	149
13. Stadion Miejski	149
14. Fort VII, Muzeum Martyrologii Wielkopolan	150
15. Ogród Botaniczny	150
16. Kościół Najśw. Serca Jezusa i św. Floriana	150
17. Jez. Maltańskie	151
18. Nowe ZOO	151
19. Kościół Nawiedzenia NMP	152
20. Kampus Uniwersytecki Morasko	152
21. Rez. przyr. „Meteoryt Morasko”	152

Powiat poznański (Arkady Fiedler, Witold Gostyński)	153
1. Wielkopolski Park Narodowy	153
2. Park Krajobrazowy „Puszcza Zielonka”	154
3. Park Krajobrazowy „Promno”	154
4. Rogaliński Park Krajobrazowy	154
5. Będlewo	Zespół pałacowo-parkowy 155
6. Buk	Kościół Świętego Krzyża 156
7. Dziewicza Góra	Wieża widokowa 156
8. Gułtowy	Zespół pałacowo-parkowy 157
9. Janowo	Miejsce pamięci narodowej 157
10. Konarzewo	Pałac 157
11. Kórnik	Zespół zamkowo-parkowy, muzeum, arboretum 158
12. Kórnik	Kościół Wszystkich Świętych 159
13. Luboń	Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie 160
14. Murowana Goślina	Osiedle Zielone Wzgórza 160
15. Owińska	Kościół św. Jana Chrzciciela 161
16. Pobiedziska	Kościół św. Michała 161
17. Pobiedziska	Skansen Miniatur Szlaku Piastowskiego 162
18. Puszczykowo	Muzeum – Pracownia Literacka Arkadego Fiedlera z Ogrodem Kultur i Tolerancji 162
19. Rogalin	Zespół pałacowo-parkowy, muzeum 162
20. Rogalin	Dęby 164
21. Starczanowo	Rez. przyr. „Śnieżycowy Jar” 164
22. Strykowo	Pałac 165
23. Swarzędz	Skansen pszczelarski 165
24. Szreniawa	Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego 165
25. Tomice	Kościół św. Barbary 166
26. Tomice	Źródelko 166
27. Uzarzewo	Muzeum Środowiska Przyrodniczego i Łowiectwa Wielkopolskiego 166
28. Wierzenica	Kościół św. Mikołaja 167
Powiat rawicki (Bogdan Kucharski)	168
1. Golejewko	Zespół pałacowo-parkowy 168
2. Jutrosin	Kościół św. Elżbiety 169
3. Miejska Górka	Zespół klasztorny Franciszkanów-Bernardynów 170
4. Rawicz	Zespół urbanistyczny śródmieścia 170
5. Zakrzewo	Kościół św. Klemensa 171
Powiat słupecki (Janisław Osiegiński)	172
1. Nadwarciański Park Krajobrazowy	172
2. Powidzki Park Krajobrazowy	172
3. Ciężen	Zespół pałacowo-parkowy 172
4. Łąd	Zespół klasztorny pocysterski 173
5. Powidz	Jez. Powidzkie 174
6. Słupca	Kościół Wniebowzięcia NMP i św. Leonarda 175

Powiat szamotulski (Paweł Mordal)	176
1. Kaźmierz	Kościół Narodzenia NMP
2. Kobylniki	Pałac
3. Obrzycko	Kościół św. św. Piotra i Pawła
4. Pniewy	Sanktuarium św. Urszuli
5. Słopanowo	Kościół św. Mikołaja
6. Szamotuły	Muzeum – Zamek Górków
7. Szamotuły	Kościół kolegiacki MB Pocieszenia i św. Stanisława
Powiat średzki (Jerzy Sobczak)	180
1. Dębno	Kościół Wniebowzięcia NMP
2. Giecz	Gród „Grodziszczko”, muzeum
3. Janowo	Miejsce pamięci narodowej
4. Koszutry	Dwór, Muzeum Ziemi Średzkiej
5. Środa Wielkopolska	Kościół kolegiacki NMP Wniebowziętej
6. Winna Góra	Kościół św. Michała Archanioła
7. Zaniemyśl	Wyspa Edwarda
Powiat śremski (Zbigniew Szmidt)	184
1. Brodnica	Kościół św. Katarzyny
2. Dolsk	Kościół św. Michała Archanioła
3. Jaszkowo	Centrum Hipiki
4. Książ Wielkopolski	Mogiły powstańców z 1848
5. Manieczki	Zespół dworsko-parkowy
6. Śrem	Kościół NMP Wniebowziętej
Powiat turecki (Piotr Maluskiewicz)	187
1. Skęczniew	Zbiornik wodny „Jezioro”
2. Turek	Kościół Najśw. Serca Pana Jezusa
3. Wyszyna	Kościół Narodzenia MB
Powiat wągrowiecki (Paweł Mielewczyk)	189
1. Budziejewko	Głaz św. Wojciecha
2. Gołańcz	Zamek
3. Łaziska	Piramida Franciszka Łakińskiego
4. Łekno	Kościół św. św. Piotra i Pawła
5. Tarnowo Pałuckie	Kościół św. Mikołaja
6. Wągrowiec	Kościół farny św. Jakuba Apostoła
7. Wągrowiec	Skrzyżowanie rzek Wełny i Nielby
Powiat wolsztyński (Bogdan Kucharski)	192
1. Przemęcki Park Krajobrazowy	
2. Bucz	Kościół św. Barbary
3. Górsko	Galeria Rzeźb Ptaków
4. Obra	Zespół klasztorny pocysterski
5. Przemęt	Kościół św. Jana Chrzciciela
6. Wieleń	Kościół Narodzenia NMP
7. Wolsztyn	Muzeum Marcina Rożka
8. Wolsztyn	Skansen Budownictwa Ludowego Zachodniej Wielkopolski
9. Wolsztyn	Parowozownia

Powiat wrzesiński (Sebastian Mazurkiewicz)	197
1. Biechowo Kościół Narodzenia NMP	197
2. Czeszewo Rez. przyr. „Czeszewski Las”	198
3. Grzybowo Grodzisko	198
4. Miłosław Zespół pałacowo-parkowy	198
5. Pyzdry Zespół klasztorny pofranciszkański, muzeum	199
6. Września Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich	200
Powiat złotowski (Paweł Mielewczyk, Wojciech Owsianowski)	201
1. Brokęcino Kościół św. Kazimierza	201
2. Jastrowie Most – pomnik walk o Wał Pomorski	201
3. Krajenka Kościół św. Mikołaja i św. Anny	202
4. Wielki Buczek Kościół św. Trójcy	203
5. Zakrzewo Dom Polski	203
6. Złotów Kościół Wniebowzięcia NMP	204
7. Złotów Muzeum Ziemi Złotowskiej	204
Indeks miejscowości	205